

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlós Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A keresztyén Ausztria

Az osztrák választások arra a régen várt eredményre vezettek, hogy a keresztyén pártok majdnem kétszeres erővel kerültek be a nemzetgyűlésbe. Haszontalan és hiábavaló volt hát Rennerék minden erőfeszítése az irányban, hogy az izig-vérig keresztyén Ausztria képét és szabadakaratát meghamisítsák, mert az semmiképpen sem sikerült nekik. A nép minden kerülésben hatalmas erőfeszítést tett arra, hogy jelöltjét mandátumhoz juttassa, ott azonban, ahol a forradalmi elemek voltak többségben, kénytelen volt meghátrálni. A szavazatok számarányai bizonyítják, hogy szándéka és törekvése tiszteletreméltóan komoly volt.

Ausztria tehát kétségtelen tanbizonyosságát adta annak, hogy a judeo-szociális kormánnyal nincs megelégedve s hogy szívből-lelékből óhajtja és kívánja a keresztyén irányzatban való megújulást és fölkamadást. Hogy addig nyögte és viselte a szovjettel kacérkodó Renner-kormány garázdálkodását, annak ugyanaz a fásultság és aléltság volt az oka, ami nálunk az ószirozsa-forradalomnak és a kommunizmusnak. Csakhogy Ausztria szerencséjére, vagy szerencsétlenségére-e, ki tudná megmondani, nem voltak-e meg nála azon eruptív erők, amelyek nálunk a visszahatást oly erőssé és életképessé tették. Ausztria két teljes esztendeig türe, hogy anyagilag és erkölcsileg züllesszék és fertőzzék nemzetét azok, akik Magyarországot is a végső romlásba vitték és lehetővé tették azt, hogy a kommunizmus jelszava alatt hatalomhoz jussanak a forradalom patkányai. Talán ő is hamarabb felébredt volna lethargikus álmából, ha nála is erőre kaphatott volna a kloakák csöveselése, a gazemberizmus. Igaz ugyan, hogy e nélkül kikerülte az országnak a magántulajdon védelmére besomfordált rablók által való teljes kirablását, de az is igaz, hogy a judeo-szociális gazdálkodás anyagilag és erkölcsileg majdnem 'többet ártott Ausztriának, mint nekünk a pár hónapos vörösvilág és a teljes kirablás.

A keresztyén eszme diadala új életet, új fejezetet jelent Ausztria történetében, kétségtelenül nehéz és sulyos körülmények között. Az állami költségvetés 12 és fél milliárd deficittel zárul, pedig az ország már mindenét eladta, mindenét elzálogosította és azon a ponton van, hogy aligha kerül el az államesődöt. Bécs a világ bolsevista söpredékének menedékhelye lett és bizonyára kemény dió lesz keresztyén arculatát visszaszerezni.

Ausztria népe mindamelltt kitörő örömmel és ujjongó lelkesedéssel fogadja a választások eredményét és nem jut

eszébe a kevés jóval keesegetető jövő elé reményvesztett lankadással nézni, mert előtte van a minden erők és vigasztalások forrása: a *keresztyén hit!*

Egytel több ok nekünk a lankadatlan munkára és erőfeszítésre!

A Kormányzó diszszemlén

Budapest, okt. 23. (N. St. t. j.) A fővárosi helyőrség, rendőrség és csendőrség felett ma délelőtt csapatszemlét tartott a Kormányzó. A diszszemlén Sréter István honvédelmi miniszter is jelen volt.

Egy örült rémtette

Mit fujsnak fel a zsidó lapok?

Két hete hangos a bécsi zsidó sajtó a legújabb „magyar szörnyűségtől”, a „fehér terror újabb fellángolásától”: a Landau-ügyről, beállítja ezt a valóban borzalmas, sok részletében valóban felháborító, undorító bűnügyet, mint a magyar nemzeti hadsereg szégyenét, mint a konzolidációtól egyre jobban távolodó magyar közélet pregnáns színterét. Ruppert ur interpellációja nem megy el ideig, de abban is bőven van tendenciózus beállítás, nem tulajdonosan jóindulatu színezés és — ügyvédi rablisztika, pedig az egész nem egyéb, mint „egy örült rémtette”.

Ez a szerencsétlen örült, akinek hosszú évek óta valamelyik elmegyógyintézetben lenne a helye; dr. lécfalvi Sipos Kamilló, Kolozsvári uri emberek, akikkel — fájdalom — most oly gyakran lehet találkozni a debreceni utcákon, régen ismerik ezt a nevet. Egy hibbant agyu, időnként más és más rögeszme után futkosó krakéler. Erdély egyik legrégebb nemesi családjának ivadéka, apja Kolozsvár egyik legbecsülettebb, nagy tekintélyű ügyvédje, testvérbátyjai jeles ügyvédek, birtokosok, rokonsága közt nem egy erdélyi magnás is akad.

Kereskedelmi érettségit tesz Kolozsváron, él az apja vagyonából s közben rengeteget olvas, politikai és tudományos munkákat, különös előszeretettel Kossuth Lajos munkáit, melyekből oldalszámra szószerint idéz s könyvnélkül tudja egy-egy mondathelyét, lap és sorszámot. Időnként felcsap alkalmi újságírónak, cikkei a kolozsvári „Ellenzék”-ben jelennek meg s mind egyiknek jellemző sajátsága a durva személyeskedés; hihetetlen szívóssággal és kiméletlenséggel támadja Kreutzer kereskedelmi akadé-

miai tanárt, Csengeri professzort, Pethő Sándort, az író (jelenleg a Nemzeti Ujság munkatársa) és másokat. 1906 körül leteszi a gimnáziumi érettségit, majd elvégzi a jogot, zajos és sokáig emlegetett szigorlatok után államtudományi doktorrá avatják. A szigorlatain heves vitákba bocsátkozik Balogh Somló és Navratil professzorokkal, de olyan tónusban, mintha ő lenne a kérdező. Elnézték modortalanságát, hiszen Kolozsváron mindenki ugy ismerte, mint a „bolond Sípóst”.

Közben egyik skandalumot a másik után rendez. Insultálja az utcán az ősz Csengeri professzort, mert 15 fokos hidegben nem kalapvetéssel fogadta köszönését. Idegen ingó utcaforgatásért feljelentést tesz az egyik kávéház főpincére ellen, mert megkérdézőse nélkül levonta a három krajeár borraivalót. Beületésért feljeleníti az egyik budapesti kávéház tulajdonosát, mert egy társasági törz-asztalhoz nem engedte leülni. Bortal kergeti el az asztalához közeledő kéregetőket, mert „baccillusterjesztők”. Feljelentést ad be Toldy László nyug. fővárosi főlevéltáros, egyetemi tanár ellen nemzeti vagyon rongálása címén, mert egy finom kis acélkés hegyét használta fel régi okiratok, könyvek lapjainak gyors forgatásához. Minden héten szolgáltatott annak idején Kolozsvárnak egy-egy humoros, vagy bosszantó epizódot. Folyton személyeket támadott s amellett rettenetesen félték volt. Egész kis arzenált hordott magával, kést, boxert, revolvort — hátha megtámadják, pedig legtöbbször csak kinevették és sajnálták.

Igy zsugorodik össze a „rendszer” rovására írt bűnügyegy örült rémtettévé.

Göndör-Krausz, Gábor-Greiner és Baltazár

— A Baltazár-botrány újabb hullámai —

Baltazár mesterkedése, hogy az ő személyét erő kritikát a református egyház egyeteme ellen intézett támadásnak tüntesse fel, jámbor hívőkre talált a debreceni református egyházmegye tegnapi közgyűlésének tagjai között. Nincs szerencsénk ismerni a felszólaló lelkész urakat, de engedjék meg, hogy újra megállapítsuk azt, hogy az ilyen beállítás vagy sötét korlátozásra, vagy nagyfokú rosszhiszeműsége vall.

Egyébiránt még egy eset lehetséges. Hiszen ha meggondoljuk, semmi más nem történt tegnap, mint az, hogy **olyan emberek mondtak véleményt Baltazárról, akik egyenesen tőle függenek, akiknek ő fegyelmi hatósága, akiket ő meginthet, büntetéssel sújthat, felfüggeszthet, akiket vizsgálattal zaklathat.** Mindenesetre örvendenék, ha azt hallanók, hogy ezek a szónokoló nagytiszteletű urak legalább is olyan buzgóságot fejtenek ki hűveik lelki szükségletének ápolásában, mint amilyen furort tanusítottak tegnap a főnök istenítésében való egymásra

licitálásban. Az ő érdeklükben szeretjük hinni, hogy azon a téren sem lehet kifogás igyekezetük ellen. Ezzel végeztünk is velük. A határozatot megküldték hozzájárulás céljából az egyházaknak, amelyek szintén a Baltazár hatósága alá tartoznak. El lehetünk tehát készülv arra, hogy heteken át olvasni fogjuk zsidószabadkőműves újságokban a megrendelésre érkező bizalmi nyilatkozatokkal kapcsolatos műfelháborodásokat.

Ami Baltazárt, Göndör-Krausz Náthán és Gábor Greiner Andor Bécsbe emigrált hazatérő zsidó fickókkal egy sorba állítja, az legújabb kirohanásának az a része, melyben a Landau-ésetet általánosítja, s igyekszik a mai keresztyén-kurzus rovására írni, amint az szépen olvasható az Egyetértés október 23-áról keltezett esti kiadásában.

Hogy is mondja dr Rác Lajos, Sárospatak tudós református professzora: **Baltazáréknak minden fegyver jó, amivel a keresztyén kurzus ellen támadhatnak.**

A nemzetgyűlés munkaprogramja

Budapest, okt. 23. (N. St. t. j.) A parlament jövő hete egyike lesz a legmozgalmasabbaknak. A földbirtok-reform tárgyalása küszöbön áll: a négyes bizottság még e héten végez vele s így a javaslat már a jövő hét végén a nemzetgyűlés elé kerülhet. Nagy érdeklődéssel várják a vármegyei és községi választói jog revízióját is. Ezzel kapcsolatban a nők választójoga ellen és mellett érdemleges felszólalások fognak elhangzani. Azonban valamegyi javaslatot meg fogja előzni a béke ratifikálásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása, melyet a keddi ülés napirendjére tűztek ki.

A romániai vasutas sztrájk

Szeged, okt. 23. (N. St. t. j.) Temesvárról jelentik, hogy nemcsak az egész Romániában, hanem a román megszállás területén is a vasutasok sztrájkba léptek október 17-én. A sztrájk a régi Romániából terjedt fel és felborította a legteljesebb mértékben a vasuti forgalmat. A kormány a sztrájkolókkal szemben a vasuti ezredek felállítását és szolgálatba való lépését rendelte el. A sztrájkoló vasutasok ultimátumot küldtek a kormányhoz, melyben követelik, hogy az állami üzemek alkalmazásában levő vasutasoknak és mozdonyvezetőknek folyósítsák a követelt pótléteket, azonkívül követelik a sztrájk törvény megszüntetését s végül a hadiállapot és az erőszakos kiutasítások megszüntetését. A román kormány a sztrájkolókat ultimátumára a legszigorúbb rendelettel felelt, melyben felszólítja az összes sztrájkoló vasutasokat, hogy mindazok, kik a román királyi vasut szolgálatában állanak, tekintet nélkül arra, beosztásuk van-e, vagy nincs, a felállított sorozó-bizottságnál haladéktalanul jelentkezzenek. Az összes mozdonyvezetők és tűtők is jelentkezni tartoznak 65 évig. Ujabb temesvári jelentések szerint a kormány újabb rendeletet bocsátott ki, melyben elrendeli, hogy ha a rend és nyugalom a sztrájkoló román vasutasok közt helyre nem áll s a munkát október 22-én reggel 8 órakor fel nem veszik, a szociáldemokrata képviselők mentelmi jogát okt. 22-én felfüggesztik és a képviselőket hadbírótság elé állítják. A vasutas sztrájk miatt egész Románia közlélmézése a legnagyobb katasztrófa előtt áll.

Nem akarják kiüríteni Pécsét

Pécs, okt. 23. (Nemz. St. tel. jel.) Mihajlovics, a megszállt Délvidék jugoszláv államtitkárja nemrég meglátogatta Pécsét s az ott tapasztaltakról a következőket mondta:

— Pécsről el vagyok ragadtatva. Mindent a legnagyobb rendben találtam. A közigazgatási terrortól szóló hírek nem igazak.

Arra vonatkozólag, hogy a szerbek mikor ürítik ki a várost, így nyilatkozott: — Nekünk a bányákra szükségünk van s arra fogunk törekedni, hogy a megszállás minél tovább tartson.

Románia a kis antant súlypontja

Bécs, okt. 23. (Nemzeti tel. jel.) Bécsi értesülések szerint Take Jonescu október 27-én Prágába érkezik. Prágában javasolni fogja, hogy a kis antantba vonják be Lengyelországot és Görögországot is és így Bulgária, Ausztria és Magyarország kiválva maradnak. Ha ez sikerül Take Jonescunak, akkor a kis antant súlypontja automatikusan Bukarestre helyeződik.

A görög király betegsége

Páris, okt. 23. (Nemzeti St. tel. jel.) Athénből jelentik, hogy az október 21-én kiadott orvosi jelentés szerint a görög király állapota változatlan.

A Debreceni Tanári Kör

péntek délután öt órakor tartotta a református főgimnázium tanácstermében a folyó iskolai év első körüli ülést, melynek legfontosabb tárgysorozata Karai Sándor lemondása folytán megüresedett elnöki szék betöltése volt.

Az ülést Zivuska Jenő dr. alelnök nyitotta meg és ismertetvén a helyzetet, felszólította a kör tagjait: nyilatkozzanak arra nézve, vajon óhajtsák-e a kör elnöki szék betöltését? Kardos Albert dr. főreáliskolai igazgató ellenezte az elnöki szék betöltését, mert szerinte *nyu godtabb* időkre kell azt halasztani (?) Szabó Márton tanár azonban éppen az idők súlyosságára való tekintettel, sürgette a választást, mert a Tanári Körnek az ifju nemzedékek nevelése körül fontos feladatai vannak. Révész Lajos szintén az elnöki szék betöltését javasolta, s az ülés nagy többsége helyesléssel kísérte fejtegetéseit. Hangzott, hogy a város kálvinista jellegének megfelelően ezuttal is a református főgimnázium tanári-karából kell választani az elnököt, azért az agilis és tetterős Bessenyei Lajos dr-t ajánlja megválasztásra. Ady Lajos dr. tankerületi főigazgató leszögezni kívánja, hogy a szokásból nem szabad szabályt alkotni és kimondani, hogy csak a református főgimnázium kebeléből lehet elnököt választani. Az mindenesetre legalább is sérti a többi intézetek tekintélyét. Újabb megfontolásra ajánlja azt a kérdést, hogy okvetlenül szükséges-e az elnöki-szék betöltése? A zsidó-szabadkőműves mesterkedés ezuttal sikertelennek bizonyult: az elnök Zivuska Jenő dr felteszi a kérdést: szükségesnek tartja-e a Tanári Kör az elnöki-szék betöltését? Minthogy a túlnyomó többség, közte Mitrovics Gyula dr egyetemi tanár is, a szükségesség mellett szavazott, az elnök az elnöki-szék egyetlen jelöltjét, Bessenyei Lajos dr. református főgimnáziumi tanárt megválasztott elnöknek jelentette ki. Ezután három tagú küldöttség hívta meg az új elnököt, akit Zivuska Jenő dr szép és mélyenjáró gondolatokban gazdag magas színvonalú beszéddel üdvözölt, majd átadta neki az elnöki székét.

Dr Bessenyei Lajos megköszönte a Tanári Kör túlnyomó többségének belé helyezett bizalmát és elmondta székfoglalóját, melyet rendkívüli magas nivójánál és a jövő nemzedék nevelésére való nagyfontosságánál fogva, lapunk legközelebbi számában ismertetünk.

Ezután a tisztikar megválasztására került a sor, s többek indítványára a kör a régi tisztikart tiszttségének megtartására szólította föl. Dr Pap Ferenc jegyző kivételével, mindnyájan megtartották állásukat és jegyzővé egyhangulag Sövért Ferenc tanárt választották meg. Az ülés elrendelte, hogy a dr Zivuska Jenő és az új elnök beszédét jegyzőkönyvében megörökíti, s ezzel az ülés fél 7 órakor véget ért.

A munkabizottság helyzetünkről

London, okt. 23. (Nemzeti St. tel. jel.) A nemzetközi „Labour” commissió, amely most Magyarországon tartózkodott, ahol a munkás viszonyokat és az ország általános helyzetét tanulmányozta, beszámolt a magyarországi állapotokról. Megállapították, hogy a munkanélküliség csaknem általános, mert a kevés értékű magyar pénz miatt a munkaadók nem képesek nyersanyagot beszerezni.

Keresztyén kurzus Ujfehértón

Kommentár nélkül adjuk következő értesülésünket:

Ujfehértón a kis és nagyobb birtokosok együttvéve 450 métermázsas vetőmagra jelentették be igényüket, az Ujfehértói Takarékpénztár bérgazdasága (igazgató: Grünberger ur) 100 mázsát igényelt. Kaptak pedig a birtokosok 450 mázsas helyett együttesen 85 mázsát. Grünberger urék azonban megkapták mind a 100 mázsát.

Szines katonaságot kér Benes

Berlin, okt. 23. (Nemz. St. tel. jel.) Benes cseh külügyminiszter a felvidéki szünet nélküli mozgolódásokra való tekintettel, kérvényt intézett a francia kormányhoz, amelyben 200 ezer főnyi szines katonaság kivezénylését kéri a teljesen belborulni készülő rend fenntartására. A szines katonák a Felvidék pacifikálására lennének hivatva. A cseh lapok semmit sem akarnak tudni Benes kérvényéről. A Narodny Politiken gunyos hangon emlékezik meg a hírről.

Vass miniszter a keresztyén Ausztriáról

Budapest, okt. 23. (N. St. t. j.) Vass József közlélmézési miniszter az osztrák keresztyénszociálistáknak a választáson elért győzelméről ezeket mondotta a Nemzeti Sajtó munkatársának:

— Az osztrák keresztyénszociálisták által elért győzelmet főleg nem a prulalítás nézőszögéből, hanem az elv diadala szempontjából kell felfogni. Engem az elért győzelem meglepett, mert nem reméltem, hogy az osztrák keresztyénszociálisták nehéz helyzetükben ilyen nagy sikert érjenek el. Ausztriában a keresztyénszociálisták a szociáldemokratákkal szemben nehezen érvényesülhettek, mert ott a szociáldemokraták által felfegyverzett táborral, az ugynevezett Volkwehrrrel kellett felvenni a küzdelmet. Hogy bekövetkezett a győzelem, az a keresztyénszociálistákkal szemben a szociáldemokraták bukását jelenti. Nem hiszem, hogy a szociáldemokratáknak a kommunizmussal való nyílt kacérkodásuk hozzá ne járult volna a bukásukhoz. Természetesen, nagy befolyással lesz a Magyarország iránti új közeledésre is a keresztyénszociálisták győzelmére, mert az ellenük folytatott bojkottot és a Nyugatmagyarország kérdésében elfoglalt álláspontot nem lehet a keresztyénszociálisták számlájára írni. Az osztrák keresztyénszociálistáknak Ausztriában aratott győzelmére a magyarországi keresztyénszociálistáknak intő és buzdító példát adhat.

Görögország követet küld

Bécs, okt. 23. (N. St. t. j.) Azon államok sorába, amelyek Magyarországot elismerték, rövid időn belül Görögország is belép.

A görögök csak arra várnak, hogy az új választást megejtsék és így a magyar békeszerződést ratifikálás végett a parlament elé terjesszék s nyomban követséget állítanak fel Budapesten.

Értesülésünk szerint már ki is van szemelve az a diplomata, aki Görögországot képviselni fogja s aki igen jól ismeri a magyar viszonyokat s nagy barátja a magyaroknak.

A ratifikálás ellen

Budapest, okt. 23. (Nemzeti St. tel. jel.) Sigray Antal gróf nemzetgyűlési képviselő a békeszerződés ratifikálásáról a következőket mondotta egy ujságíróknak.

— A békeszerződést ugyanazon formában akarják ratifikálni, mint ahogy a békeszerződést aláírták. Minden ígéretekből, amelyek a területi engedményekről, a határkiigazításról szóltak, eddig semmit sem váltottak valóra. — Én most is ragaszkodom elveimhez s a választók előtt tett ígéretemhez és erőlyesen tiltakozom a változatlan békeszerződés ratifikálása ellen. Kérdést fogok intézni a kormányhoz, hogy a békeszerződés revíziójára vonatkozólag megtörtént-e a szükséges lépések: ha megtörténtek, milyen eredménnyel, ha pedig nem, mi volt az oka.

Fővárosi művészek állandó fellépte.
Igazgató dr Márffy Károly
Főrendező: Szemere Gyula.

váltson jegvet a
Operettek, énekes boházatok.

Ha jól akar mulatni
a Vigszinház

ma esti előadására

Operettek, énekes boházatok.

Művészi kabaré magán-számok.

Jegyek telefonon is vált-hatók 14-71 telefon szám.

Előadások kezdete este fél 8 órakor. Vasárnap délután 4 órakor.

HIREK

Bakuban

szónokol most a keresztyén magyarság esküdt ellensége: Kohn-Kun Béla. Bakuban, a Kaukázus partján, messze-messze innen hirdeti a világmegváltás hazug ígétit és onnan üvölti szét országnak-világnak a keresztyén magyarság elleni harc háborút. Ott bontogatója most jól ismert vörös zászlóját a börtönök tölteléke, aki nyomorulttá, koldussá, rabná tette Szent István birodalmát S azt hiszi, hogy a keresztyén Magyarország még egyszer a lábai előtt fog heverni, s ő göggel és dölyffel küldheti öldöklöni hóhérjait... A zsidó hatalmi téboly e megátalkodott fanatikusa úgy beszél Bakuban, mintha a magyarság visszafojtott lélekzettel lesné minden szavát, mely a visszatérésről, a hatalomrajtásról és szovjetrendszerrel beszél. És nem akarja észrevenni, hogy akikhez be szólni szeretne, azok utálatlalt és gyűlölettel fordulnak el tőle és szívből lélekből kinevetik a nagyzási hóbort e tipikus eszelőjét.

— **Hubert főispán a Kormányzónál.** E hó 21-én délután Horthy Miklós kormányzó kihallgatáson fogadta Hubert Ottó debreceni főispánt. A félórás kihallgatás alatt a Kormányzó élénken érdeklődött Debrecen város közigazgatási és társadalmi helyzete iránt és részletesen informáltatta magát az általános érdekű események felől. A kormányzó meleg érdeklődést tanúsított a debreceni dolgok iránt. A kihallgatás 6 órakor ért véget.

— **Istentisztelet.** Az ág. hitv. evang. templomban (Miklós-u. 3. sz.) vasárnap délelőtt 10 órakor Jacobi R. Viktor h. lelkész végzi az istentiszteletet.

— **A szövő és háziipari csoport értesülésünk szerint** f. hó 26-án kedden megkezdte működését és a tanfolyamot a Dócy-intézetben megnyitja. Felhívjuk a közönség figyelmét ezen fontos akcióra és egyben arra, hogy azok, akik a tanfolyamokon részt akarnak venni, már kedden délután 3 órakor jelenjenek meg a Dócy-intézetben.

— **Horthy kormányzó és a debreceni nők.** A debreceni nők nemrég gyűlést tartottak, mikor is állást foglaltak a nők szavazati jogának a közigazgatási választásoknál fenntartása érdekében. A gyűléstől üdvözlő táviratot küldtek a kormányzóknak, akinek kabinetirodájától Hubert Ottóné az alábbi táviratot kapta:

„Kormányzó ur ó főméltósága Debrecen város asszonyainak és leányainak hódolatát meleg köszönettel fogadni méltóztatott. Bartha kabinetiroda főnöke.”

— **A Csokonai-kör közgyűlése.** A Csokonai-kör 1920. november 1-én délelőtt 11 órakor tisztújító közgyűlést tart saját helyiségében, Hatvan-u. 23. A közgyűlésre, amelynek egyetlen tárgya a tisztviselő és választmányi tagok megválasztása, ez uton hívom meg a kör alapító és rendes tagjait. Géresi Kálmán s. k. elnök.

— **A Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat igazgatósága** f. hó 24-én, hétfőn d. u. 5 órakor a „Hajdúföld” szerkesztőségében ülést tart. Tekintve a tárgysorozat fontosságát, kérjük az igazgatósági tagok okvetlen megjelenését.

— **Felhívás a háztulajdonosokhoz és a lakásbérletkéhez!** Mint a Háztulajdonosok Egyesületének Elnökéhez számtalan panasz érkezik a lakáshivatal zaklatásai és a hivatal egyes alkalmazottjainak a közönséggel szemben tanúsított érintkezése és bánásmódja miatt; ez arra indít, hogy a főispán urhoz, majd a főispán ur utján a kormányhoz forduljak orvoslás végett. Felkérem mindazokat, kiknek a lakáshivatal ellen alapos és jogos panaszuk van, hogy sérelmeiket a Háztulajdonosok Egyesületének hivatalos helyiségében (Kossuth-u. 17) mielőbb jelentsék be, hogy azokat akár írásbelileg, akár küldöttségileg leendő előterjesztésnél felhasználhassuk. Suhajda Béla, a Debreceni Háztulajdonosok Egyesületének elnöke.

— **Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleménye.** Figyelmeztetjük tagjainkat, hogy kedvezményes ellátási igazolványokat megelőzőleg kiadott zöld és vörös színű ideiglenes igazolványok szelvényeit f. é. október 31 után nem áll módunkban beváltani. Azok tehát ez idő pontig feltétlenül beváltandók. — A vörös színű 44, 45, 46, 47 és 48 számú szelvények a Nyukosz tagjai számára vannak kijelölve.

— **Adományok a menekülteknek.** A menekültek javára az elmúlt héten a következő adományok folytak be: Szentkirályi Tivadarné utján N. N.-től 1000 K. T. K. 100 K. Az Egyetértés utján egy asztaltársaságtól 62 K. Apolló mozi ezen a héten is 50 ingyenjegyet küldött, ezenkívül 200 koronát azon nagylelkű ajánlattal, hogy a téli időszakban hetenként 200 koronát juttat a szegénysorsú menekülteknek. A Jogász és Tisztviselő körből egy asztaltársaság u. m. Szoboszlav Sándor, Szivér Elemér, Beznák Aladár, Darócy József, Dr. Sztankay Ába, Nagy Béla, Dr. Gévay Béla, Pápay János, Jess Mátyás, Ferenczy Viktor, Dr. Ruzska István, Szolnoki Lajost hadapródiskolából menekült székelyfiut téli ruhával ruházta fel. Fogadják a nemes szívű adakozók a Menekültügyi Hivatal hálás köszönetét.

— **Megszűnt állatbetegségek.** Hajdusoboszlón a sertésorbáné, Hajdúhadházon a lép-fene, Egyeken és Tegláson a száj- és körömfajás. Míképéren a sertésvész megszűnt, miért is e községek a zár alul feloldattak.

— **Déry Frigyes műgyűjteménye.** A városi tanács a Déry Frigyes bécsi selyemgyárossal folytatott tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvet felküldötte Haller István kultuszminiszterhez.

— **Népfelkelők bemutató szemléje.** A népfelkelők bemutató szemléi Hajdúvármegyében és Debrecenben a következő sorrendben tartanak meg: október 27-én Kabán, 28-án Hajdusoboszlón, 30-án Balmazújvároson, 31-én Debrecenben, Vámospécs, Míképécs és Hajdúsámson községekből, november 2-án Hajdúnánáson, d. u. Hajduböszörményben, 3-án ugyanott a hajduböszörményi járás községeiből, 4-én Debrecenben állanak szemlére az 1899. évi születésű hadkötelesek. Az alkalmasok november 10-én vonulnak be.

— **Menekült tanítók figyelmébe.** Felhívom a Temes, Torontál, Krassószörény megyék területén volt róm. kath. felekezeti népiskoláknál működött jó erkölcsű és hivatásuk teljesítésében kitűnt munkaképtelen menekült tanítókat, illetve az említett iskoláknál működött tanítók menekült özvegyeit és árvaikat, hogy segélyezsük végett a m. kir. vallás és oktatásügyi miniszterhez közvetítéssel kérelmet adhatnak be. Menekültügyi kirendeltség.

— **Bujkáló orosz zsidó.** Az itteni hitsorosok támogatásával sok idegen zsidó bujkál, különösen oroszországi. Nem alaptalan a gyanu, hogy ezek kémek vagy leninista ügynökök. Nemrég rámutattunk arra, hogy Tiszacsege is egyike az átlopakodó helyeknek és különösen az volt az oláh megszállás alatt. (Ebben a szerencsétlen színreformátus községben a kereskedelem és az italmérségi jogok zsidó kezében vannak.) A csendőrség most is gyanus zsidót szorított meg a hitsorosoknál, aki Kaminszki Rivon-nak mondta magát és hogy rokonszenvet keltsen, lengyel nemzetiségűnek vallotta magát. A gyanus alakot behozták Debrecenbe és átadták az államrendőrségnek.

— **Pajkosságból tüzvész.** Egyeken nagy tüzvészt okozott özv. Huszár Györgyné 6 éves unokája. A felügyelet nélkül maradt gyermek gyufával felgyújtotta a széna és szalmakazlat. Szerencsére a tűz tovatérjedését megakadályozták.

— **A kath. Népszövetség** mai szabad előadását d. u. 5 órakor a róm. kath. főgimnázium tornatermében tartja meg a következő műsorról: 1. Erkel: „Honfi imája” éneki a Máv. Horthy dalárda. 2. Dr. Körösi: „Mi lesz a magyarral?” Szavaltja Rajk Gizella urleány IV. é. tan. kép. növendék. 3. „Magyar dalegyveleg” éneki a Horthy dalárda. 4. A magyar zenéről előadást tart Kolhvent Rezső népszöv. igazgató. 5. A népszöv. zenekar magyar darabokat játszik. 6. „Himnus” éneki a Horthy dalárda. Belépő díj nincs.

— **Az esztétikai előadások.** Dr. Tankó Béla egyetemi tanár esztétikai előadásait f. hó 25-én, hétfőn délután 5 órakor kezdi meg a kollegium disztermében. Jegyek (az egész előadássorozatra 80 kor. paedagogusoknak és tanulóknak a fele) a Csáthy- és Méliusz-féle könyvkereskedésekben kaphatók.

— **A Területvédő Liga** ma délután 3 órakor a munkásság részére gyűlést tart a margitfürdői munkás-otthonban, melyen Neubauer Gyula, a területvédő liga budapesti központjának választmányi tagja és dr. Iványi Béla, a liga debreceni osztályának választmányi tagja tartanak beszédet.

— **Köztisztviselők és munkások házépitő szövetkezetének** mára jelzett alakuló gyűlése elmarad november hó 7-ére. Az aláíráok határideje is november hó 8-ika déli 12 óráig kitolódott.

— **Katonazenekar hangversenye.** Kedden este 8 órai kezdettel a vonós katonazenekar nagy hangversenyt tart a Hungária kávéházban. A jövedelem a zenealapra fordítatik.

KIS HIREK

— **Most kezdenek kilábolni a franciák** is a háboru nyomorúságaiból. Szerdán tündökölt Páris első izben a békés idők teljes kivilágításában, mert már van elegendő szénük.

— **Nagy tragikánk:** Jászai Mari hosszas betegségéből felépült és hétfőn már fel is lép a Nemzeti Színházban; III. Richárdban játsza Margit királyné szerepét.

— **Hadikikötővé akarják kiépíteni** Ostendét, a francia-belga katonai egyezmény értelmében.

— **Elpáholta az oláhok katonai missziójának vezetőjét** Budapesten két erdélyi fiatalember. Bármennyire sajnálatos is a dolog, emberileg nagyon is megérthető.

— **A nagy emigráns demokrát** Vásonyi (Weiszfeld) Vilmost hívják haza, bécsi elvonultságából, izraelita hivei. Nekünk igazán nem hiányzott Terézváros gyöngye.

— **Blahánának Szabolcsvármegye** közönsége 50.000 koronát küldött az üdvözlő levél mellett.

— **Az éhségstrájk első áldozata:** Fitzgerald, aki augusztus elsején kezdte el a koplalást, néhány napja meghalt a corki börtönben.

— **Megszüntették az önállóságukat** az erdélyi postahivataloknak és a bukaresti postagazgatóság alá rendelték.

— **Propaganda előadások.** Pénteken délután tartotta a Székely Társaság második propaganda előadását. A pénteki előadás sikere felülmúlta az eddigieket. A magas színvonalu felolvasás és szavaltat, a kellemes ének és bájos melodráma élénk ovációt keltett a nagyszámú publikum sorai között. A legközelebbi előadás okt. 26-án délután fél 6 órakor lesz a Vármegyeház disztermében a következő műsorról: 1. Szavalt: Puskás Róza. 2. Erdély szellemi élete, tekintettel a nemzeti ségekre” címmel előadást tart: Dr. Tankó Béla a Székely Társaság vál. tagja. 3. Karének, előadja: a Ref. Tanítói vegyeskar. Ezen az előadáson Kiss Béla zenekara játszik. — Köszönettel nyugtazzuk a „Jogász és Tisztviselői Kerekasztaltársaság”-nak nemes lelkű adományát a mult hétről 1070 koronát és e hétről 1510 koronát, továbbá az eddig befolyt felülfizetéseket: Dr. Galánffy Jánosé 10, Kone Aurél 40, Kocsis János 10, Széll Gézáné 10, N. N. 10, Szomjas Gusztáv 70, N. N. 10, N. N. 8, N. N. 2 korona.

— **Felhívás.** A jótékony Nőegylet tisztelettel kéri mindazokat, akik a vagyonmentő vásárra eladásra szánt holmijaikat oda küldeni szándékoznak, hogy azt előzetesen **levéiben Fráter Erzsébet** elnökönél (Kossuth-u. 36) bejelenteni sziveskedjenek, hogy a vásárra küldött tárgyak mennyisége felől tájékozva legyen a rendezőség.

— **Árverés.** A református egyház hivatalában (Egyház-tér 17. sz.) a villanymotor e hó 27-én szerda délelőtt 10 órakor árverésen elfog adatni.

— **Felhívás.** Az árvizsgáló bizottság közvetlen észleletből, de meg a gyakori panaszokból arról értesült, hogy a temetkezési intézetek a temetkezési ár-szabályt nem tartják be. Nem tartják be főleg azért, mert a közönség sem ragaszkodik az árszabályban megállapított típusokat kivevő szolgáltatmányhoz, hanem egyes dolgokat a megállapított típusok keretén kívül s így szabad egység szerint rendel, ami előmozdítja az ellenőrizhetetlen magas árfelszámítást. — Kéri az ár-vizsgáló bizottság a közönséget, hogy saját érdekében a temetkezési intézetekben rendeléskor a kifüggesztett árszabályt tekintse meg és ragaszkodjék a megállapított típusok kiszolgálásához.

— **A Move vivó szakosztály alakuló gyűlése.** A Move debreceni Sport Egylet tudatja, hogy vivószakosztályának alakuló gyűlése f. hó 27-én szerdán délután 6 órakor lesz a Kereskedelmi Akadémia disztermében. Felkéretnek a vivó szakosztály tagjai, hogy a gyűlésen valamennyien jelenjenek meg.

— **A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárval** Nemzeti Szövetségébe újabban alapító tagnak belépett Hortobágy gőzmalom és Debreceni Mezőg. Gépgyár r. t. A Szövetség részére adakoztak: Kaszanyitzky Endre 200 K, Sárközy Sándor 25, Debreceni Term. és Aruraktár r. t. 200 K, Farkas Andor 200 K, Csillag József 100 K, Földvári Mór 200 K, Első Debr. Gőzszappangyár 500 K, Holländer Adolf és Társai 100 K, Grosz Károly 30 K. Midőn a Szövetség az összegeket ezuton is nyugtázza, a nemes adományokért hálás köszönetet mond.

— **„Héra”** kézimunkaüzlet, fehérnemű javítóval és Kolosné nyakkendőterme Simonffy utca 5 sz.

— **Tánciskola ifj. Schaff János** táncintézetében, a Royalban, az őszi tanfolyam iparó és kereskedő ifjak részére hó 25-én, gazdálkodó ifjak részére november hó 3-án veszekedtet. Beiratásokat már elfogadok. Külső órák bármely időben.

— Felhívás a közszolgálati alkalmazottakhoz. A pénzügyminiszteriumnak 3338—V. 1920. sz. rendeletével kötelezi a kedvezményes tűzifaigazolással ellátott közszolgálati alkalmazottakat, hogy a kedvezményes áru tűzifára vonatkozó igényjogosultságuk biztosítása céljából a birtokukban levő kedvezményes tűzifaigazolvány hátlapját a hivatalfőnök nyugdíjasoknál a község, városi előjárósága aláírásával és hivatali pecséttel igazoltassák, hogy önálló háztartási vezet-e vagy sem, hogy őket ennél fogva C. vagy A. jelzésű szelvényekkel ellátott igazolvány illeti meg; továbbá, hogy az igazolványt annál a számfeljótívaloknál bélyegeztessék felül, amely számfeljótívaloknál az állandó illetményeket számléji és részükre a 6100—920. M. E. számú rendelet alapján Magyar Közszolgálati Alkalmazottak ellátási jegyét kiszolgáltatta és kötelezi a számfeljótívalokat, hogy a bemutatott eredeti kedvezményes tűzifaigazolványokat, illetve az elvégzett, avagy bevont eredeti igazolványok helyett kiadott pótkedvezményes tűzifaigazolványokat bélyegezzék felül. Felhívtnak tehát az érdekeltek, hogy ebbeli kötelességüknek legkésőbb november hó 5-ig okvetlenül feleljenek meg.

Megfigyelések egy megnyitón.

Csütörtökön délelőtt a Kollégium dísztermében volt az egyetem ünneplésének évnyitója. Az ünneplés fényéből sokat levont Baltazár Dezső, Mártonffy Marcell, Márk Endre megjelenése. Azt hitték e díszes vendégek láttára, hogy Zoványi Jenő dr is megtisztel bennünket látogatásával, de — ugylátszik — csalódtunk! Ellenben, hogy a választott nép is kellő számban legyen képviselve, megjelent ott Kardos Katz a realiskolából.

Baltazár Dezső szónokolt is az ünneplésen. Ismét a szép, erős, bariton hangján. Beszédében most nem emlegette sem Rákosi Ferencet, sem Méliusz Juhász Pétert; de még a gályára sem akart most küldeni senkit. Beszédét mégis megtapsolták. Különösen a terem jobb oldali részéből hallatszott erős tapsvihar. Körül néztünk, ki tapsol annyira Baltazár Dezsőnek? Megfigyelésünk eredménye szenzációs volt. Mártonffy Marcell, néhai a Nemzeti Tanács elnöke és Zoványi Jenő bizalmija volt a szűnni nem akaró taps szerzője. Hát igen — értjük!

Tóth Lajos a prorektor számolt be az egyetem két elmúlt esztendei működéséről, a Károlyi forradalomról, a proletárdiktatúráról. Sokan kérdeztek tőlem, miért nem Kenézy Gyula teszi ezt meg, hiszen ő volt tavaly a rektor? — Biztosan beteg, válaszolta valaki a hátam megett!

A prorektor jelentésében kényes kérdésekre tért át. A lelkesedés csak 1—2 tanárt sodort a forradalom támogatására... Az egyetem tanácsa üdvözlöi a Károlyi kormány kultuszminiszterét merő udvariasságból... A hittudományi kar üdvözlöi a tanácsköztársaságot A román király nagykirályi látogatása alkalmával megjelenik a debreceni egyetemi akkori rektora önmaga alkotta kéttagú küldöttséggel. Megkezdtek az igazoltatási eljárást... Egy tanár állásától felvan függesztve stb... Mig a jelentést olvasta a prorektor, a jelenlevők arcát vizsgálattuk. Márk Endre félrefordítja a fejét, majd a menyezetet nézi. Őt nem érdekli ez! Baltazár Dezső igen mozog a helyén. Kellemetlenül érezheti magát, hiszen annyian nézték!

Mártonffy Marcell csak az igazolási eljárás felemlítésénél kezd figyelni, talán csak nem ő róla van szó?

Két kellemesen ható eseményt is felemlít a prorektori jelentés. Az egyik: dr Bernolák Nándor, Pröhle Vilmos dr és Kis Fereac egyetemi tanárokat nemzetgyűlési képviselőknek választották meg. A másik: Elismerés az egyetem ifjúságának hazafias viselkedéséért a Károlyi éra és a proletárdiktatúra, de méginkább az oláh megszállás alatt. Pedig volt az egyetem ifjúsága között is vörös és rózsaszínű, de ezeket a Neufeld Sándorok, Klein (Kardos) Lászlók s hasonzorú társaikból kerültek ki.

Végül: az összes szónokok közül ifj. Liszt Nándor, aki a keresztyén jogászifjúság nevében beszélt, — egymaga merte a száján kiejteni e két szót: keresztyén és nemzeti!

Sztrájk Angliában

London, okt. 23. (N. St. t. j.) A Banot hajózási társaság beszüntette hajójárait. A kikötőkbe nem futnak be hajók. Rengeteg munkás munkanélkül van. A postagözösök is befogják szüntetni a munkát. Több helyről tüntetés híre érkezett.

Berlin, okt. 23. (N. St. t. j.) Londoni jelentés szerint az alsóházhoz legközelebb javaslatot terjesztenek be, amelyben a bányászsztrájk miatt a kivételes törvény életbeléptetését kéri a parlamenttől. Ezután az alsóházat elnapolják. Bonar Law kijelentette, hogy a helyzet rendkívül komoly. Azon az alapon, amelyet a bányászok állítottak fel, nem tárgyal. Így tehát nincs kilátás arra, hogy a sztrájk egyhamar véget érjen.

Friedrich külföldön

Bécs okt. 23. (Nemzeti St. tel. jel.) A Münchener Zeitung írja, hogy Friedrich István volt magyar miniszterelnök Németországba utazik. Utazása alkalmával Münchenbe is ellátogat.

SPORT

Mi lesz vasárnap. Diószegi uti pálya, délután fél 3 óra. Debrecenben egyetlen bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre, a DMTK csapata a NySC-al játszik bajnoki mérkőzést. A Kisvárdán győző DMTK-nak nem lesz nehéz most sem a győzelem elérése. A mérkőzést Dávid Géza dr vezeti.

Délelőtt 10 órakor a DMTK II.—DNySC II. szövetségi díjmérkőzés kerül eldöntésre.

Vidéki mérkőzések. A KASE Nyiregyházán, a Vasutas SC Kisvárdán, a DTE Szolnokon játszik bajnoki mérkőzést. A KASE kivételével a debreceni csapatok győzelmét várjuk.

A DEAC kedden délután 5 órakor az Egyetemi Körben tartja tisztújító közgyűlését.

Zempléni Gusztáv, a kerület előadója a tegnapi tanácsülésen bejelentette lemondását. Lemondása érzékeny veszteséget jelent a kerületnek. Utódja Káldy Zsigmond a DMTK volt intézője lett.

Lóverseny Debrecenben. Október 31-én rég nem látott sporteseményben lesz része Debrecennek. A MOVE lóversenyt rendez a böszörményi uti lóversenyterén. A versenyen a legjobb lovak indulnak. Értékes tiszteletdíjak, emelik a verseny színvonalát. Lesz totalizátor is.

Művészet

Hangverseny. Az összes fővárosi lapok ma a legnagyobb elragadtatás hangján írnak Höchl Margitról, a kiváló zongora művésznőről Budapesten, a Vigadóban csütörtökön adott hangversenye alkalmából. A lapok egyértelműleg írják, hogy Höchl Margit a fiatal magyar zongorások sorában a legkiválóbbak között foglal helyet. A művésznő, mint már lapunk megírta, kedden a Fűredy előadásán Schumannt fogja játszani, kinek ő ez idő szerint legkiválóbb interpretálója. A debreceni közönségnek kedden gyönyörű hangversenyben lesz része, melyen társadalmunk színe-java jelen lesz, mint ezt már a mult saisonbeli Fűredy előadásokon tapasztaltuk.

Színház

Szegény Jonathán. Millöcker, a jónévű bécsi karmester pompás művét. Szegény Jonathán utította fel péntek este a Csokonai-színház operett-együttesé. Az egész darab egy tipikus nehéz bécsi muzsika, telve a zene csillogó gyöngyével, míg a libretto ötletek nélkül humoros mosoly.

A szereplők közül — nem tuloznunk, ha így nevezzük — az „Alföld csalóányá“-t, Bodán Margitot kell mindegyik szereplő felébe helyezni, ki igeu jó alakítása mellett pompás, gyönyörű trilláival valószínűságon lebilincselte a közönséget. Igen jó partnere volt Torma Zsiga, kinek kellemes hangját és ügyes játékát élveztük. A címszerepet Szalma Sándor — dacára, hogy a darab egyes szavait elharapta, — mégis kellemesen alakította, igen jól játszott a kis

Molly szerepében Rácz Ada ügyesen énekelte a neki való melódiákat. Quikli Tóbiás impressáriót remekül alakította Szigeti Jenő. Egyed Lenke újra remekelt, a debreceni Piac-utca egy groteszk alakját vitte színpadra. A Csolnaky-pár a megszokott közvetlenséggel dolgozott, míg R. Nádositól is ügyes alakítást kaptunk. Jók voltak még Rónay és Mátrai is. A darab rendezése elsőrendű volt, nemkülönben a díszletek s az összjáték is. Különösen szép volt a 3. felvonás díszlete. (m, j.)

A színházak és mozgószínházak közleményei

A Csokonai Színházban ma este Szegény Jonathán, délután pedig mérsékelt helyárrakkal a Heidelbergi Diákélet c. énekes színjátékot játsszák. Az esti operett főszereplői Bodán Margit, Rácz Ada, Egyed Lenke, Szigeti, Szalma, Torma Zsiga és az egész énekes személyzet, — míg a délutáni előadás férfi főszerepét Kardos Géza igazgató játssza.

Hétfőn 25-én, a Szegény Jonathán megy a Csokonai Színházban A) bérletben az eredeti szereposztással. Az előadás keretén belül Szigeti kuplékat énekel, melyeknek aktuálitása sok mulatságot szerzett az eddigi előadásokon.

Tarzan, (a dsungel gyermeke) ezt a csodálatos szépségű filmet közkívánatra ma az Arany Bika mozi mutatja be. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Ifjúsági oktató előadások az Apollóban. Ma, vasárnap délután 3 és 4 órakor kitűnő Nordisk-műsor mérsékelt helyárrakkal.

Cesarina (a világ urnője) Makombe öfel-sége című negyedik részét ma, vasárnap utoljára mutatja be az Uránia. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor. Holnap, hétfőn az ötödik rész: „Ophir, a hatezeréves város“ kerül műsorra. Jegyelővétel.

Az Arany pille amerikai kalandtörténet negyedik befejező részét mutatja be ma az Apolló. Előadások 5, 7 és 9 órakor. Jegyelővétel.

Rose Nyelviskola

SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ.

Elelmiszer

felhozatali

egyesülés

közvetlen termelőktől

vásárol

tojás, baromfi, vad, bab, borsó, lencse, mák, dió, méz, sertés, zsir és szalonnát

Ajánlatokat kér

mennyiség, minőség és ár megjelölésével

BUDAPEST IX.

Tóth Kálmán-utca 8-10 címre

Sürgőnycim

„EFE“

BUDAPEST

Telefon Interurban

József 25-02

vagy József 5-86

FEHÉRTÓI BELA

temetkezési intézete Debrecen, Dégenfeld-tér 4. sz.

Minden rendű és rangú temetések összegéből 4 százalékát pénztári engedélyt ad. Temetéseket legolcsóbban kegyeletteljes pontossággal végeztetjük.

Ha olcsó és izléses

Rózsa Virágcsarnokba

Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület) Művirágkoszorúk viszonteladásra a legolcsóbb gyári árban.

virágkoszorút, kosarat, koszorút akár az vásároljon kizárólag

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLÉKLETE
ROVATVEZETŐ
BIRÓ PÁL

Gazdasági vasut a több termelésben

Írta: Dr Varga Lajos.

Ha figyelemmel kísérjük a napi és különösen a szaklapoknak gazdasági közleményeit: lépten-nyomon eszméknek felvetését olvassuk, melyek mind megoldást követelnek.

A Hajdúföld e hó 17-iki számában a fenti cím alatt a gazdasági vasut, majd pedig a kendertermelés, egyszerre két rendkívül nagy jelentőségű közgazdasági kérdés vettettet fel. Egyiknek sem szabad a napirendről lekerülnie mindaddig, amíg a közérdeknek megfelelően meg nem oldattak.

Ezuttal a gazdasági, általában a vasut-építésről kívánok szólni.

Sajnálattal kell megállapítanom, hogy a gazdasági vasutnak eszméje abban a formában, ahogyan felvetetett: nem nélkülözi az ötlet-szerűséget.

A törvényhatósági bizottság valamikor (az én indítványomra) megalakította a közlekedési bizottságot azzal az egyenes utasítással és feladattal, hogy dolgozza ki Debrecen város egész közlekedési, különösen pedig vasutépítési programját, még pedig úgy, hogy jövőben minden kívülről jövő vasutépítési tervet ennek a programnak szempontjai szerint bíraltassék meg és fogadtassék, vagy utasítsassék el. A közlekedési bizottság máig — másfél évtized után — sem tett eleget a reá ruházott kötelezettségének. Pedig ha eleget tett volna, akkor most nem cikkeznenék, hanem már utaznának az elepi vasuton.

A nemsokára ujonnan alakuló törvényhatósági bizottságtól sokat várunk, sőt követünk ezen a téren is.

Maga a törvényhatósági bizottság — előreláthatólag — nem lesz kezdeményező. A törvényhatósági bizottság akkor és azzal emelkedik a helyzet magaslatára, hogyha belátja, hogy közgazdasági uton, még hozzá mint szakértelem nélküli testület gazdasági kérdéseket a közérdeknek megfelelően soha meg nem oldhat. Ha ennyi bölcsessége lesz az új bizottsági közgyűlésnek, akkor már bizonyosra vehető, hogy gondoskodik a megfelelő gazdasági szak-szervezetről.

Gondoskodik akként, hogy az összes közgazdasági, ugymint: termelési és fogyasztási, pénzügyi és közlekedési kérdéseket, a tőkének és a munkának kérdését is minden helyi vonatkozásban egy gazdasági szakszervnek hatáskörébe utalja, ahol aztán nem a közgazdaságnak bürokráciája, nem a szakértelmetlenség és nem a testületi nehézkesség, — hanem egyedül a szakértelem dolgozik a köznek érdekében.

Az új törvényhatósági közgyűlésnek köz-ségi szabályrendelettel meg kell szerveznie a **Községi Gazdasági Tanácsot**. Ennek egyik szakosztálya lesz: a közlekedésügyi szakosztály.

Ez a szakosztály aztán legelső kötele-ségeként kidolgozza Debrecen város 166 ezer kat. holdnyi területének közlekedését, még részletesebben vasutépítési programját. Figyelemmel lesz nem csupán az Elep, hanem a többi pusztákra is. Legfőbb szempontja az, amit a Hajdúföld cikkírója a kérdésnek homlokára írt: a **többtermelés**. Mert jó és könnyű közlekedés, — és olcsó szállítás a többtermelésnek előfeltételei. A fogyasztásnak pedig egyenesen létérdeke, hogy a nagy távolban, a rossz közlekedés miatt elzárt roppant termő területek közelebb hozassanak a piacokhoz.

Az eddigi községi politika új meg új terhekkel, — legújában telekérték adóval — sújtja ezeket a termelő területeket is, tehát irgalmatlanul drágítja a fogyasztást. A jövő községi politikájának teljesen szakítania kell ezzel a rendszerrel. Legfőbb községpolitikai cél: az állami — horribilis összegű — köz-terhekkel és a megélhetésnek nehézségeivel küzdő közönség terheinek könnyítése, gazdasági és kulturális boldogulása. A mai községi politikai rendszer ugyanoly százalékban követeli a községi pótdát a legszélsőbb elepi, és

legtávolabbi halápi termelőtől, mint például a Piac-utcai háztulajdonosoktól és üzletektől. Pedig ugyan micsoda ellenértéket ad ezeknek és menüit (semmit sem) ad azoknak ezért a teherviselésért ez a bürokratikus közgazdasági köz-ségi politika?

A Községi Gazdasági Tanács nemcsak kidolgozza a vasutépítési programot, hanem meg is valósítja azt. Még pedig a termelés és fogyasztás közérdekei által irányítva, a nyereszkedésnek teljes kizárásával.

Részvénytársaságokat alapít, külön a városnak keleti, és külön a nyugati területére. A részvénytársaságok alaptőkéjét fele, vagy egy-harmadrészben adja a Községi Takarékpénztár, másik felét, vagy kétharmadrészét a gazdasági tulajdonosai. A részvénytársasági alapszabályban kimondandó, hogy a — holdak számában megállapítandó — részvények az illető gazdaságoknak elválaszthatatlan tartozékai. Csakis így lehet biztosítani azt, hogy az építendő vasutak sem tarifális, sem más szempontból sohasem lehetnek üzérkedésnek tárgyai, hanem mindig azoknak a gazdaságoknak érdekeit szolgálják.

A Községi Gazdasági Tanács a főútvonalakon, (mátai, kishegyési, szepesi, diószegi stb.) villamos vasutakat épít. A főútvonalokról a dülöntakra keskenyvágyú iparvasutat vezet, hogy az egyes gazdaságokat a fővonalakkal műszakilag örökre összekösse.

A részvénytársaság igazgatóságában a fogyasztás érdekeit képviselik a városi közgyűlés által, a termelés érdekeit pedig a gazdaságok tulajdonosai által választottak. Maga a termelő és fogyasztó társadalom így, a községi gazdasági — tehát nem politikai és főként nem közgazdasági — önkormányzat keretén belül gondoskodik a maga érdekeinek védelméről. Termelésen és fogyasztáson ne nyereszkedjék a vasutépítő milliomos, sem a részvényesi és direktori önzés.

Gazdasági önkormányzatra van elengedhetetlenül szükségünk. A gazdasági kérdések kezelését teljesen el kell választani közgazdaságtól és kormányzattól. Kormányzat és közgazdaság hatáskörében minden gazdasági kérdés a politikai pártok hatalmi mérközésének martaléka, a beamteri bürokraciának, és szakértelem nélküli testületi nehézkességnek áldozata. A gazdasági élet szabad működési teret követel magának, szabad teret, hol nem a paragrafus, hanem a szabadon szárnyaló szakértelem lesz irányadó.

A város 166 ezer kat. holdnyi területe egészen belekapcsolódik a világforgalomba. A műszaki termelési rendszerre áttérés után kikapazzuk földünknek kanaáni termőképességét. A hozadékunk megsokszorozódási reális tartalommal tölti meg a földeknek hóllyagszerűleg felfuvódott értékét. A termelési költségek sokkalta több mértékegységre oszolván el; az árakat épen nem emelik. A mindennapi élet-szükségleti cikkek sokkal nagyobb tömegben kerülve piacra: a megélhetés sokkal könnyebb, jobb és olcsóbb lesz. És a gazda is a földérték állandóságában, olcsón előállított termékeinek nagy tömegében és kelendőségében megelégedéssel találja meg számadását.

Az ohati erdősítés. A gazdasági bizottság szombat délelőtt tartott ülésén tárgyalta az ohati erdősítés ügyét. A bizottság javasolja, hogy a meglévő erdőterület kibővítésére szaksítsák ki a Csanak-féle ohati bérletből az erdővel határos szikes területet és azt fásítsák be. Így az erdő a köves ut mentén lesz és a kitermelendő fát is jobban lehet értékesíteni. Sipos János a látóképi csárda nagyállását daráló- és olajmalommá kívánta átalakítani és ezért 2000 korona évi bért ajánlott fel. A bizottság nem javasolja, mert nincs kellő biztosíték és nem lehet kellőképp gyakorolni az ellenőrzést.

Hajdumegye nem ad szállítási igazolványt. Hajdúvármegye alispánja betiltotta a szállítási igazolványok kiadását mindaddig, míg a me-

gyére kivetett termékontingens biztosítva nincsen. A kivetési és összeírási munkák már folyamatosan vannak és csakhamar megkezdődnek a szállítások is. Az „áruforgalmi“ rövidesen megteszi az előkészületeket a termények átvételére. Mihelyt valamely község a rá kivetett kontingenst beszoigáltatja, azonnal fel fog oldatni a zár alul, ami a gazdaközönségnek kívánatos is, mert azután rendelkezik csak szabadon feleslegével.

Ingyen kapja

az év végéig minden századik előfizető, aki akár csak egy negyedévr is előfizet, további

egy egész évig

a **VASÁRNAP** képes hetilapot,

mely a földmives- és kisgazdatársadalom érdekeit védő, értékes politikai és gazdasági cikkeivel, a legjava magyar írók regényeivel és elbeszéléseivel, művészi rajzaival, időszerű képeivel minden vasárnapi szórakoztatója és oktatója lesz minden tanyai és falusi ház népének. Minden ezredik előfizető egy évig ingyen példányt és

azonkívül 1000 korona jutalomdíjat is kap.

Az előfizetők az előfizetési díj beküldésekor sorsszámot kapnak, melyet rányomatunk a címszalagra is, amely alatt a lapot küldjük. Akiknek a sorszáma kerek 100, 200, 300, 1400, 3600 stb., vagy 1000, 2000, 3000, 24000, 27,000 stb., azoknak a „VASÁRNAP“-ot egy évig ingyen küldjük, illetve az 1000 koronát kifizetjük. — A nyertesek névs. át a „Vasárnap“-ban is közölni fogjuk.

A 8-12 oldalon, változatos, gazdag tartalommal megjelenő képes hetilap fenti párral kedvezményei mellett a legolcsóbb hetilap is, amennyiben az előfizetési ára negyedévre K 24.—, félévre K 48.—, egész évre K 90.—.

Akik a „Vasárnap“-ra, a kisgazdák és földmivesek képes hetilapjára előfizetőket gyűjtenek, azoknak minden tíz előfizető után ugyanannyi időre egy példányban ingyen küldjük a lapot vagy egy 1921. évre szóló képes naptárt küldünk.

Fizessen elő azonnal a „Vasárnap“-ra, mert már az első számban megkezdjük a legnagyobb és legmagyarabb élő író, Gárdonyi Géza egyik gyönyörű regényének közlését

a Vasárnap képes hetilap

kiadóhivatala

Budapest, IV. Múzeum-körut 1.

MEGHÍVÓ

A Debreczeni Háztulajdonosok Egyesülete hivatalos helyiségében Kossuth-u. 17. választmányi ülést tart f hó 26-án, d u. 4 órakor. Kérem a tagok megjelenését

Suhajda Béla

Debreczeni Háztulajdonosok Egyesületének elnöke.

Petroleumjegyek kiváltása és bejelentése

Dacára a többszöri felhívásnak a közönség egy része még mindezeig nem váltotta ki petroleumjegyét.

Azok pedig, kik a petroleumjegyeket kiváltották, nem jegyeztették elő kereskedőnél.

Felhívom az érdekelt közönség figyelmét arra, hogy petroleumot hatósági áron csak jegy ellenében vásárolhat és saját érdeke ellen vét, ha a jegyeket nem váltja ki.

Azokra a jegyekre, amelyek kereskedőnél nem jegyeztették elő, petroleum nem lesz kiosztva. A kereskedők az utólag bejegyzett jegyekről a pótkimutatást folyó évi október hó 31-ig terjesszék be.

Később bejelentett jegyek I. és II. számú szelvényeire petroleumot nem lehet kiadni.

A petroleumjegyek II.—X. szelvényvel csak okt. 30-ig adatnak ki, ezen nap után az I. és II. szelvényt le fogják vágni.

Hözélelmezési ügyosztály.

Sirkoszoruk izléses kivitelben

Menyasszonyi fátyolok és VIASKOSZORUK

gyári árban szerezhetők be Nagyban és kicsinyben

„JUNKER“

művirág és sirkoszoru gyárában Piac-utca 26—b Passage.

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raklára
Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

Árverési hirdetés

Debreczen sz. kir. város Árvaszékének 9082-1920. sz. véghatározata folytán önkéntes árverésen el fog adatni a debreczeni 5374. sz. tjkvi betétben 11545 és 11546. hrsz. alatt foglalt Sestakert Poroszlai-ut 67. szám alatti szőlő. Az árverés Debreczen sz. kir. város Árvaszékének helyiségében (Csapó-utca 19.) Kis Kálmán közgyám közbenjöttével 1920. évi október 28-án, d. e. 9 órakor fog megtartatni. Kikiáltási ár 50.000 korona, melynek 10 százaléka azonnal, a többi 30 nap alatt fizetendő. A részletes feltételek dr. Tervey Tamás ügyvéd irodájában (Piacz-utca) 73. sz.) tudható meg.

Uji Uji Uji
Órás és ékszerész üzlet
Piacz-utca 30.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy f. hó 26-án újonnan berendezett és úsan felszerelt **óra- és ékszerüzletemet megnyitom.** Riválalom új ékszerek készítését, valamint átalakításokat és javításokat a legjutányosabb árban. Egy megízés elengedő, hogy bárki meggyőződést szerezzen pontos munkámról, valamint áram jutányos voltáról. — Szíves pártfogásukat kérve maradtam kiváló tisztelettel **ÖZV. FÜSI GÁBORNÉ** vezéreztető Györi János

Aranyat, ezüstöt és órákalkókat, valamint pénzürmeket a legmagasabb napi árban vesznek.

Szabó iparosok figyelmébe!

Debreczen sz. kir. város erdőgazdasága meglevő anyagból (csupán céna és gomb, kapocs szükséges) 25 rend cseléd ruha (zubbony és nadrág) elkészítésére árlejtést hirdet.

Felkéretnek a férfi szabó iparosok, hogy írásbeli ajánlataikat folyó hó 28-án, déli 12 óráig „Erdőhivatal” címére Nagyerdő 12. sz. beadni szíveskedjenek.

Feltételek ugyanott a pénztárszobában megtehetőek. Az erdőgazdaság fentartja magának a jogot, hogy ajánlattevők között szabadon választhat.

Erdőhivatal.

Rákóczi-u 6. számú ház
azonnal
beköltözhető lakással eladó

Tengeri adásvételének tilalma

Közélemezési miniszter ur rendelkezése folytán mindaddig, amíg a Debreczen városra kivetett 330 vagon csöves tengeri beszállítva nincs, a tengerinek mindennemű adásvételét eltiltom. Tengerit vasuton, szekeren, kézipodgyászbau, vagy kézijárművön csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani. E rendelkezés megszűnése a 22495-1920. Ke. M. sz. rendelkezésben foglalt büntető rendelkezések alkalmazását vonja maga után.

Közélemezési ügyosztály.

KISS FERENCZ női szabó
Piac-u. 56.

Islees munkát jutányos áron készít. Szakszerű szabászat. Tanítást is elfogad volt Molnár-cég szabására.

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA
TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM.

Alapított: 1866. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközözi a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kitételig.
TELEP: Homokkert, Hid-utca 8. szám.

Almavásár

Piacz-utca 83. Király-utca sarok.

Zákány József

fuvarozási vállalata
PIACZ-UTCZA 43. SZÁM.

A Nagy Lajos adásvételi iroda hivatalos órái:

Felvilágosítás — értesítésadás:
reggeli 8 órától — esti 8 óráig állandóan a nap bármely órájában.

Adásvételek megkötése — foglaló föl-
vételek: mindennap reggel 8 órától — délutáni 1 óráig és délután 5 órától — esti 7 óráig.

Eladási megbízások felvétele: reggel 8 óráig állandóan, a nap bármely órájában. —

Iroda Veres-utca 9. szám.
Telefon 13-76.

Alapított: 1901-ban.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZÉLLÉS-KÖSA.

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készítenek **PIAC-U. 63. SZ.**

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.

műorás
Hádógos-u.

Férfi és női szövet uj-
donságok érkeztek
Koros Sándor üzletébe.

Saját érdekében teszi, ha mielőtt vásárlásait eszközli, megtekinti raktáromat Piac-u. 69. alatt, hol a legfinomabb férfi és női angol szöveteket, ugyszintén mindenféle bélsárukat és szabókellé-
keket legolcsóbb árban beszerezhet.

Megjelent a
Napsugár
5-ik száma.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó
Vargakertben 600 négyszögöl föld házhelynek, kertészetre igen alkalmas Késes-u. 86.

Kettős eke
láncos jókarban levő jutányosan eladó. Cm a kiadóban

Elcserelemnem
civil béreit téli kabátomat egy tiszti bekeccsel. Értekezni lehet a Csokonai színház kapusánál.

Eladó
Tégláskert II-ik járásban 1 és fél nyilas szánt föld gyümölcsfákkal. Cim a kiadóban.

Rizkancsok

felvétenek fix fizetéssel és jutalékkal

lapunk kiadóhivatalában

A Széchenyi-utcai

laktanyában összegyűlt — érett és friss istálló trágya eladó. — Értekezni lehet ugyanott a gazdasági hivatalban.

Jobb
családból harisnyagép kötéshez nők felvétenek. Benyáts harisnyagyár Csapó 42

Kocsis
késpézfizetésre és lakásra azonnal felvétenek. Gazdák Bankja Kossuth-utca 17. szám.

Elmi
iskolai tanulók tanítását elvállalom. — Leveleket „Elemis” jelegre a kiadóba kérem.

MINDENFÉLE

Nyomatványt

izlésesen és jutányos áron készít a MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT RÉSZV-TÁRSASÁG.

Diót

keresek megvételre. Ajánlatokat a minőség és ár megjelölésével a kiadóba kérek „Dió” jelige alatt

Kis

butorozott szobát keres a „Csokonai színház” titkára. Ajánlatokat „Agg-legény” jeligevel a kiadóhivatalhoz küldeni.

TEGDES JÁNOS

Női, férfi és katonai egyenruhát és elegáns sapkákat jutányosan készít **PÉTERFIA-UTCZA 60. SZÁM.**

Árverési hirdetés

Alulírott közhírré teszem, hogy a Csapó-utca 37. és Burgondia-u. 2. számú házastelek, továbbá a Tócs-kertben Acél-utca 16. szám alatt levő ház telek és gyümölcsös, végül egy a Tócs-kertben levő 1337 négyszögöl területű lucernás föld az irodámban (Szent Anna-utca 7. sz. a.) **folyó hó 26-ik napján, kedden d. e. 11 órakor** megtartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

A Csapó-u. 37. és Burgondia-u. 2. sz. házastelek kikiáltási ára 160.000 K. — a Tócskert Acél-u. 16. sz. ház és gyümölcsöse 95.000 K — a Tócskerti lucernásé pedig 80.000 K, melyeken alul az ingatlanok el nem adatnak.

Az árverési feltételek irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen, 1920 okt. 16.

Dr Galánffy János
kir. közjegyző.

Kövérty és Altmann
szűsők, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Bélyegzőgyár és véso-
intézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
telefon: 1365.

Akácfasorokat,

erdőket, mindenféle tűzifát és számfát legmagasabb árban vásárolok vagy részben kitermeltetem

Bartha István
tűzifa-kereskedő

Ispotály-ut 3—b. Vas és rézhutorgyár mellett.

RUM és LIKÖR ESSENTIAK

Parfümök, arckrémek, szappanok, kölni vizek, fésű és kefeáruk a legolcsóbban szerezhetőek be a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.